

Brüssel, 7. juuni 2017
(OR. en)

9916/17

CYBER 91
RELEX 482
POLMIL 58
CFSP/PESC 476

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	7923/2/17 REV 2
Teema:	Eelnõu: nõukogu järeldused pahatahtlikule kübertegevusele ELi ühise diplomaatilise reageerimise raamistiku kohta („küberdiplomaatia meetmete kogum“) – Vastuvõtmine

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee 14. märtsi 2017. aasta koosolekul tutvustasid Euroopa välisteenistus ja komisjoni talitused ühist aruteludokumenti, mis käsitleb ELi ühist diplomaatilist reageerimist kübertegevusele („kübervaldkonna meetmete kogum“)¹. Delegatsioonid pidasid seda kogumit tervitatavaks, nagu ka ettepanekut esitada see järeelmeetmete võtmiseks horisontaalsele küberküsimumste töörühmale. Selle tulemusel palus poliitika- ja julgeolekukomitee horisontaalsel küberküsimumste töörühmal dokumenti üksikasjalikumalt analüüsida (konsulteerides asjakohasel juhul teiste nõukogu ettevalmistavate organitega), enne kui komitee seda küsimust analüüsi tulemuse põhjal juuni lõpus taas arutama hakkab.
2. Pärast poliitika- ja julgeolekukomiteelt ülesande saamist tutvustati ja arutati ühisdokumenti ka horisontaalse küberküsimumste töörühma 22. märtsi 2017. aasta koosolekul. Delegatsioonid tervitasid dokumendi koostamist ning märkisid, et selle üksikasjalikuks arutamiseks läheb vaja aega. Edasise tegevuse osas eelistas suur arv delegatsioone vahendite kogumit käsitlevate nõukogu järelduste koostamist.

¹ WK 2569/2017 INIT.

3. Seda silmas pidades koostas eesistujariik dokumendis 7923/17 esitatud nõukogu järelduste eelnõu, mida tutvustati ja analüüsiti horisontaalse küberküsimate tööühma kahel järjestikusel koosolekul (19. aprillil ja 12. mail 2017), mille käigus muudeti teksti ühtlasemaks ja paremaks, tuginedes liikmesriikide tähelepanekutele.
4. 6. juunil 2017 esitati nõukogu järelduste eelnõu lõplik tekst kooskõlas märtsis saadud volitusega poliitika- ja julgeolekukomiteele, kes leppis tekstis koos mitmete lisandustega² kokku eesmärgiga esitada see nõukogule vastuvõtmiseks.
5. Seda arvesse võttes palutakse COREPERil kutsuda nõukogu üles kinnitama nõukogu järelduste eelnõu pahatahtlikule kübertegevusele ELi ühise diplomaatilise reageerimise raamistiku kohta, nagu see on esitatud lisas.

² WK 6162/2017 REV 1.

**EELNÕU: NÕUKOGU JÄRELDUSED PAHATAHTLIKULE KÜBERTEGEVUSELE ELi
ÜHISE DIPLOMAATILISE REAGEERIMISE RAAMISTIKU KOHTA
(„KÜBERDIPLOMAATIA MEETMETE KOGUM“)**

Euroopa Liidu Nõukogu võttis vastu järgmised järeldused:

1. EL tunnistab, et küberruum pakub märkimisväärsed võimalusi, kuid esitab samuti pidevalt muutuvaid väljakutseid ELi välispoliitika, sealhulgas ühise välis- ja julgeolekupoliitika jaoks, ning kinnitab üha suuremat vajadust kaitsta ELi, selle liikmesriikide ja kodanike puutumatust ja julgeolekut küberohtude ja muu pahatahtliku kübertegevuse vastu.

EL tuletab meelde oma järeldusi ELi küberjulgeoleku strateegia kohta³, eelkõige selles väljendatud kindlat kavatsust hoida küberruum avatu, vaba, stabiilse ja turvalisena, kus kohaldatakse täiel määral põhiõiguseid ja õigusriigi põhimõtet. Samuti tuletab ta meelde oma järeldusi küberdiplomaatia kohta⁴, eelkõige seda, et ühine ja terviklik ELi lähenemisviis küberdiplomaatiale peaks võib anda panuse konfliktide ennetamisse, küberjulgeolekuohtude leevendamisse ja suuremasse stabiilsusesse rahvusvahelistes suhetes.

EL ja selle liikmesriigid peavad ELi käimasolevat tegevust küberdiplomaatia valdkonnas tähtsaks ning rõhutavad vajadust ELi küberalgatuste sidususe järele, et tulemuslikult tugevdada kübervastupanuvõimet, on täis indu veelgi suurendada oma jõupingutusi küberdialoogi pidamiseks poliitika tõhusa koordineerimise raamistikus ning rõhutavad kolmandates riikides kübersuutlikkuse suurendamise tähtsust.

2. ELile valmistab muret nii riiklike kui ka mitteriiklike üksuste suurem suutlikkus ja soov püüelda oma eesmärkide poole erineva ulatuse, mahu, kestuse, intensiivsuse, keerukuse ja mõjuga pahatahtliku kübertegevuse abil.

³ 12109/13.

⁴ 6122/15.

EL kinnitab, et pahatahtlik kübertegevus võib kvalifitseeruda rahvusvahelise õiguse kohaseks rahvusvaheliseks õigusrikkumiseks, ning rõhutab, et riigid ei peaks viima läbi või teadvalt toetama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaalast tegevust, mis on vastuolus nende rahvusvahelise õiguse kohaste kohustustega, ega peaks teadvalt võimaldama kasutada oma territooriumi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia abil rahvusvaheliste õigusrikkumiste toimepanemiseks, nagu on märgitud ÜRO valitsusekspertide rühma 2015. aasta aruandes.

3. EL tuletab meelde oma ja liikmesriikide jõupingutusi kübervastupidavuse suurendamiseks, eelkõige küberjulgeoleku direktiivi ja selles ettenähtud operatiivsete koostöömehhanismide rakendamise kaudu, ning märgib, et pahatahtlik kübertegevus infosüsteemide vastu, nagu on määratletud ELi õiguses, on kuritegu ning et selliste kuritegude tulemuslik uurimine ja nende eest süüdistuste esitamine jääb liikmesriikide ühiseks püüdluseks.

EL ja selle liikmesriigid võtavad teadmiseks rahvusvahelise julgeoleku kontekstis ÜRO valitsusekspertide rühma poolt praegu info- ja telekommunikatsioonivaldkonnas tehtava töö, tuginedes 2010., 2013. ja 2015. aasta aruannetele⁵, ning on täis kindlust säilitada konsensus selles, et küberruumi suhtes tuleb kohaldada kehtivat rahvusvahelist õigust. EL ja selle liikmesriigid on valmis aktiivselt toetama riikide vastutustundliku küberruumis käitumise vabatahtlike ja mittesiduvate normide väljaarendamist ja OSCE poolt kokku lepitud piirkondliku usalduse suurendamise meetmeid⁶ info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatega kasutamisest tulenevate konfliktiohtude vähendamiseks.

EL kinnitab oma pühendumust küberruumis rahvusvaheliste vaidluste lahendamisele rahumeelsete vahenditega ning seda, et kõik ELi diplomaatilised jõupingutused peaksid esmajärjekorras olema suunatud küberruumis julgeoleku ja stabiilsuse edendamisele suurema rahvusvahelise koostöö kaudu ning IKT-intsidentidest tuleneda võiva vääritlemisest, eskaleerumise ja konfliktiohu vähendamisele. Sellega seoses tuletab EL meelde ÜRO Peaassamblee poolt ÜRO liikmesriikidele tehtud üleskutset juhendada oma info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamisel ÜRO valitsusekspertide rühma aruannetes esitatud soovitusi.

⁵ A/68/98 ja A/70/174.

⁶ 3. detsembri 2013. aasta dokument PC.DEC/1106 ja 10. märtsi 2016. aasta dokument PC.DEC/1202.

4. EL rõhutab, et selge märguande andmine selle kohta, millised on sellisele pahatahtlikule kübertegevusele ELi ühise diplomaatilise reageerimise tõenäolised tagajärjed, mõjutab võimalike ründajate käitumist küberruumis, tugevdades sel viisil ELi ja selle liikmesriikide julgeolekut. EL tuletab meelde, et küberrünnaku omistamine kas riigile või mitteriiklikele üksustele jääb iga riigi sõltumatuks poliitiliseks otsuseks, mis põhineb igast allikast saadud luureteabel ja mis tuleks teha kooskõlas riigi vastutust käsitleva rahvusvahelise õigusega. Sellega seoses rõhutab EL, et mitte kõik pahatahtlikule kübertegevusele ELi ühise diplomaatilise reageerimise meetmed ei nõua küberrünnaku riigile või mitteriiklikule üksusele omistamist.

5. EL kinnitab, et ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames võetavad meetmed, sealhulgas vajaduse korral asjakohaste aluslepingute sätete alusel vastu võetud piiravad meetmed, on sobivad pahatahtlikule kübertegevusele ELi ühise diplomaatilise reageerimise raamistiku jaoks ning peaksid innustama koostööle, hõlbustama vahetute ja pikaajaliste ohtude leevendamist ning avaldama võimalikele rünnakute toimepanijatele pikas perspektiivis mõju. EL teeb tööd pahatahtlikule kübertegevusele ELi ühise diplomaatilise reageerimise raamistiku edasiarendamiseks, juhindudes järgmistest põhimõtetest:

- kaitsta ELi, selle liikmesriikide ja nende kodanike puutumatust ja julgeolekut;
- võtta arvesse ELi ja asjaomase riigi vaheliste välissuhete laiemat konteksti;
- näha ette Euroopa Liidu lepingus sätestatud ÜVJP eesmärkide saavutamine ja selleks vajalikud vastavad menetlused;
- tugineda liikmesriikide poolt kokkulepitud ühisele olukorrateadlikkusele ning vastata konkreetse olukorra vajadustele;
- tegutseda proportsionaalselt kübertegevuse ulatuse, mahu, kestuse, intensiivsuse, keerukuse ja mõjuga;
- järgida kohaldatavat rahvusvahelist õigust ning mitte rikkuda põhiõigusi ja -vabadusi.

6. EL kutsub liikmesriike, Euroopa välisteenistust (EEAS) ja komisjoni üles pahatahtlikule kübertegevusele ELi ühise diplomaatilise reageerimise raamistiku täielikult välja töötama ning kinnitab sellega seoses oma pühendumust jätkata raamistikuga tööd koostöös komisjoni, EEASi ja teiste asjakohaste osalejatega, võttes vastu rakendussuunised, sealhulgas ettevalmistavad tavad ja kommunikatsiooniprotseduurid, ning neid sobivate õppuste kaudu testida.